

Inhoudsopgave

- Positief-kritische rapportage na quickscan
- IJburg groeit in recordtempo
- Jan Hoek gelooft in concept en filosofie wzs
- Blokportiers zorgen voor positieve impuls
- Toeloop vrijwilligers overtreft prognose
- Alle partijen zoeken oplossing voor tekort opvanghuizen
- Goed beheer en aanpakken als het moet
- Bart Kooijman nieuwe trekker bog-overleg
- Infrastructuur jeugd en gezin compleet
- Wijkmeesters nu al samen op pad
- Hulp ja, verplichting nee
- Blauwe Huis: medebewoners met een verrassende blik
- Investeren in Coalitieverband
- Namen van contactpersonen, telefoonnummers en e-mailadressen

Nieuwsbrief interactief

Snel naar een onderwerp uit de inhoudsopgave? Klik op het onderwerp en de pagina waar het artikel staat verschijnt automatisch. Weer terug naar de voorkant? Klik dan op de titelregel 'Nieuwsbrief...' links onderin elke pagina.

Bij dit nummer

'De lat ligt op IJburg nu eenmaal hoog', een uitspraak die herkenbaar is voor bewoners en vele partners op IJburg. Na een lange pioniersfase worden inspanningen van opdrachtgevers en professionals kritisch tegen het licht gehouden. Dit levert veel informatie op over wat goed gaat en ook wat voor verbetering vatbaar is. Zijn we nu een wijk met of zonder scheidslijnen? En wat levert onze voorbeeldfunctie op, en welke slag willen we maken met elkaar. Vragen die nu op tafel liggen en waarbij het zoeken is naar bevredigende antwoorden.

In dit nummer van de Nieuwsbrief aandacht voor de woon- en leefomgeving door Blokportiers: spelenderwijs verantwoordelijkheid nemen voor je omgeving. Een formule die navolging vraagt en krijgt op IJburg.

Een kinderrijk IJburg vraagt aandacht voor meer ruimtes voor buiten- en naschoolse opvang. Signalen worden opgepakt en vertaald naar matching van vraag en aanbod door corporaties/vastgoedeigenaren en ondernemers op deze markt.

Verder aandacht voor ervaringen van kwetsbare bewoners die nu op IJburg wonen. Beantwoordt het leven en wonen hier aan de verwachtingen, wat bevalt en wat kan anders/beter? Eerste resultaten van een onderzoek.

Oog voor het ongeplande, dat is waar het Blauwe Huis altijd aandacht voor heeft gevraagd. De aanwezigheid van deze trekkers is van voorbij gaande aard, een vooraankondiging van vijf jaar ervaring op IJburg.

En wat te denken van een concreet resultaat van de Coalitie; de wijkmeesters samen op pad. Kantoor houden op één plek en gezamenlijk als Wijkpartners optrekken is, binnen en buiten verbinden, een voorbeeld wat allemaal kan in de samenwerking.

Dit en nog meer is te lezen in deze, in een nieuw jasje gestoken, Nieuwsbrief.

Veel leesplezier!

Stef Spigt
Marktmeester IJburg

Positief kritische rapportage na quickscan

Vragen om (financiële) steun vanuit het veld, plus nieuwe partijen die in de loop van vorig jaar aan de deur kloppen, zijn aanleiding voor de opdrachtgevers van 'het model IJburg' om dat project weer hoger op hun gezamenlijke agenda te zetten. Zij besluiten tot een quickscan. Hoe verhouden idee en praktijk van de Wijk zonder scheidslijnen zich anno 2009 tot elkaar?

“De aandacht was bij ons een beetje weggezakt” constateert Marleen van der Mast van Agis. “We waren er wel, maar niet actief sturend. Met onderwerpen als het midoffice, huisartsenzorg ook voor mensen met bijvoorbeeld psychiatrische problematiek en multi-probleem gezinnen op het netvlies stelden we ons de vraag: welke inhoud krijgt het concept en is dat de inhoud die we hebben beoogd. Natuurlijk gaan dingen nu anders dan eind jaren negentig is bedacht. Dat hoeft geen probleem te zijn, maar het maakt nieuwsgierig naar het wat, hoe en waarom.”

Gemotiveerde professionals

Vandaar de quickscan. Marleen van der Mast heeft geen signalen van weerstand of terughoudendheid met deze vorm van bemoeizorg van de opdrachtgevers. Vooral de uitvoerende professionals vertellen gemotiveerd waaraan ze werken. Daarbij komt naar voren, dat ze dikwijls oplopen tegen de grenzen van hun eigen organisatie. Integraal samenwerken op gebiedsniveau vraagt aanpassingen in de orde van de 'moederorganisaties', zoveel is inmiddels wel duidelijk.

De toonzetting van de rapportage van de quickscan is kritisch. Een bewuste keuze. De nadruk ligt op wat er voor verbetering vatbaar is. Alle uitspraken -ook de kritische- zijn direct terug te voeren op de reacties van geïnterviewden. Marleen van der Mast benadrukt, dat er zeker ook oog is voor wat er allemaal al goed gaat. “Maar de lat op IJburg ligt nu eenmaal hoog.”

Een wijk met scheidslijnen?

Dat er nog veel te verbeteren valt, is mede een opdracht voor de financiers. Bij het neerzetten van het concept hebben ook zij te weinig oog (gehad) voor de organisatorische en structurele kanten. Op dat punt zijn door zowel de zorgverzekeraar als de betrokken overheden te weinig echte stappen gezet, erkent ze.

Eén van de opmerkelijkste constateringen van de opstellers van de quickscan luidt: IJburg is in feite een wijk met scheidslijnen. Marleen van der Mast ziet dit als een duidelijke waarschuwing. Als je niets doet, raakt het bijzondere van IJburg steeds verder op de achtergrond. Minstens zo belangrijk is het, dat daarmee ook de voorbeeldfunctie van de wijk voor de rest van de stad in de knel komt. “Het is natuurlijk nooit de bedoeling geweest, dat gebiedsgericht werken ophoudt bij de Heermabrug.”

Klanten bedienen vs gebied bedienen

Bij Agis is men tevreden met de door opdrachtgevers en opdrachtnemers gemaakte afspraken (zie kader pag 3). Achter de enigszins voorzichtig geformuleerde opdrachten schuilt de bereidheid om met elkaar nieuwe stappen te zetten.

De bal ligt nu bij de aanbieders. Zij zullen binnenkort uitgewerkte plannen presenteren. Marleen van der Mast is vooralsnog positief. Ze ziet vooral het in beeld brengen van de vraag als een aandachtspunt voor de toekomst.

“Men is nog sterk gericht op klanten bedienen, maar niet op een gebied bedienen. Het vraagt een andere aanpak om die slag te maken, waarbij je planmatig samenwerkt aan een aanbod voor de totale bevolking. Want wat in de quickscan beschreven staat, gaat over bijna iedereen op IJburg.”

Concept IJburg is WMO avant la lettre

Ze denkt, dat het zeker goed kan komen met de wijk zonder scheidslijnen. “We hebben dit concept tien jaar geleden ontwikkeld. Nog meer dan toen leeft vandaag de overtuiging, dat de uitgangspunten van een 'wijk zonder scheidslijnen' kloppen. Ik zie het als de WMO gedachte avant la lettre. Tegelijkertijd is er veel veranderd in wet- en regelgeving en organisaties zijn groter geworden. Stedelijk wordt WMO beleid gemaakt, Agis zet in op integrale gebiedsgerichte zorg. Kortom, het is een complex krachtenveld. Belangrijk is, dat de betrokken partijen in het concept blijven geloven en het verder willen ontwikkelen. En we allemaal beseffen, dat we er met idealisme alleen niet zijn. Het is ook een kwestie van managen, organiseren en van professioneel handelen.”

Belangstelling in deze quickscan?

Neem dan contact op met Joke van Vliet, Stadsdeel Zeeburg.

j.van.vliet@zeeburg.amsterdam.nl

Aanbieders maken programmavoorstellen

Opdrachtgevers en opdrachtnemers van het concept wijk zonder scheidslijnen hebben afspraken gemaakt die moeten zorgen voor een heldere aansturing van de samenwerking, op basis van een benadering via de inhoud.

Regelcentrum

Door de aanbieders wordt een voorstel uitgewerkt voor een breed opgezet regelcentrum met name voor klanten met meervoudige vragen waarvoor een integraal hulpverleningsplan nodig is, het midoffice. Het stadsdeel, regiepartij waar het jeugd betreft, haakt daarbij aan.

Voor de zomer zal helder zijn of er na 2010 opnieuw wordt gegund, of dat de aanbieders door de veranderende marktomstandigheden te maken krijgen met een nieuwe financieringsregeling. Voor Civic en ViiA geldt dat zij (andere) overeenkomsten hebben met het stadsdeel.

Binnen het regelcentrum wordt om de werkwijze verder vorm te geven prioriteit gegeven aan:

- jeugd en gezinnen in de gevarezone
- bewoners van woningen met zorg
- bewoners met psychische problematiek
- nieuwe bewoners met bestaande zorg of risico

De aanbieders presenteren rond deze tijd programma's voor elk van die doelgroepen, waarbij ook de relatie met het welzijnsaanbod is ingevuld. Het stadsdeel neemt verantwoordelijkheid voor het programma rond doelgroep a., SDZIJ en SAG voor b. en c. en ViiA en Civic trekken het programma voor de nieuwe bewoners.

'Wijkzonder scheidslijnen' weer stapje dichterbij Webcam als dovenhulp

Woensdagmiddag 20 mei is bij het Loket Zorg en Samenleven op IJburg een webcam voor doven en slechthorenden in gebruik genomen. Via deze webcam kunnen doven in contact komen met een doventolk die de gesproken woorden van de loketmedewerker vertaalt. De tolk is zichtbaar voor de dove, die zo beter de loketmedewerker kan volgen.

Het is een unieke proef waarbij het doel is betere toegankelijkheid van de Loketten Zorg en Samenleven voor doven en slechthorenden. De proef is op IJburg van start gegaan omdat hier een woongroep van doven en slechthorenden is ge-

vestigd. Het spreekuur met de webcam is elke dinsdag en donderdag op afspraak. Als de proef in het loket van IJburg een succes wordt, dan zullen waarschijnlijk andere loketten in de stad ook worden voorzien van een webcam voor doven en slechthorenden.

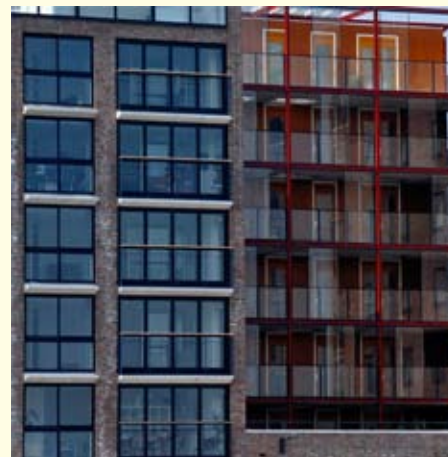
IJburg groeit in recordtempo

Op 1 januari 2009 telde IJburg 12.779 inwoners. De toename van het inwoneraantal met 4512 in 2008 is een record. Daarvoor was dat 2006 met een groei van bijna 3000 bewoners. Vorig jaar vestigden zich 5311 mensen in een woning op IJburg en vertrokken er 1112.

Dat alles is terug te vinden in de [uitgebreide halfjaarlijkse rapportage](#) over de bevolking van IJburg, in opdracht van door het Projectbureau IJburg opgesteld door het gemeentelijk bureau voor Onderzoek en Statistiek.

In de rapportage is ook aandacht voor de mogelijke krimp in de groei van de bouwproductie en daarmee van het aantal inwoners, als gevolg van de economische tegenwind. Voor de periode vanaf 2012 zijn een plus- en een minscenario's opgesteld.

In beide gevallen gaat het Projectbureau er van uit dat de 9200 woningen van de eerste fase in 2015 zijn opgeleverd. Omdat IJburg heeft bewezen in normale tijden een stevige positie op de woningmarkt te hebben is er optimisme over de tweede fase. Het Projectbureau schat in, dat die volgens de huidige planning gebouwd wordt, dat wil zeggen oplevering van de eerste woningen vanaf 2013. Voor Igor Roovers van het Projectbureau alle reden om te zeggen: "We stomen door!"

“We mogen best wel eens een slagje maken”

Stadsdeelwethouder en coalitievoorzitter Jan Hoek onderschrijft de constatering van Marleen van der Mast (Agis), dat de opdrachtgevers van de Coalitie de relatie met de uitvoerende zorg- en welzijnsorganisaties in de loop van de tijd wat hebben laten sloffen.

“Als je zegt, we trekken op dat punt de touwtjes aan, dan klopt dat. We moeten als opdrachtgevers in een intensiever overleg komen te staan met de aanbieders. We hebben te weinig gekeken naar wat zij met doel en opdracht deden. Overigens zonder dat er nu van alles aan de hand is.” Er vindt een in zijn ogen noodzakelijk inhaaltraject plaats. Ook al, omdat er volgens Hoek “na Hans Hoogervorst nogal wat is veranderd in de wereld van de zorg.” Van een monopolie van toen ZAO, nu Agis is anno 2009 ook op IJburg geen sprake meer.

Aanbieders weten wat ik verwacht

Half juni staat de volgende afspraak met de aanbieders gepland. Jan Hoek is nu in afwachting van de voorstellen van de aanbieders voor de diverse programma's. Hij schrikt hij daar niet van. “Dit gaat allemaal in een redelijke hogedrukpan. En de aanbieders zullen ook eerst bij elkaar willen zitten. Ze weten in ieder geval wat ik ervan verwacht.”

Meenemen als pareltje: Cadeau voor Oost

De Coalitie ontleent volgens haar voorzitter zijn bestaansrecht aan het gegeven dat partijen met elkaar IJburg als een ‘inclusieve wijk’ willen neerzetten. “Deze Coalitie gaat juist heel erg over het verbreden van dit concept. Ach, en als het daarom gaat mogen we best wel eens een slagje maken.” De suggestie dat er -als dit niet snel genoeg gaat- ‘wat peper in moet’, wordt door hem met een instemmend gelach begroet.

De huidige financiering loopt in 2010 af. Zeeburg is tegen die tijd waarschijnlijk gefuseerd met Oost-Watergraafsmeer. De gevolgen daarvan voor de wijk zonder scheidslijnen laten zich nu nog niet raden. Maar de wethouder gelooft in het concept en de filosofie. “Wat mij betreft is een opgefriste Wijk Zonder Scheidslijnen een cadeautje voor het nieuwe Stadsdeel.”

Toeloopt vrijwilligers overtreft prognoses

Het loopt goed met de inzet van vrijwilligers op IJburg. Zo goed, dat de concrete cijfers de eerder gemaakte prognoses voor dit jaar nu al overtreffen. Was er gerekend met 30 nieuwe vrijwilligers, inmiddels hebben zich al meer dan 50 IJburgers bij ViiA aangemeld. “Het is natuurlijk geweldig dat zoveel mensen zich willen inzetten, maar we moeten echt gaan kijken of

en hoe we het met de huidige bezetting nog kunnen bolwerken” meldt Nynke Ypenga van ViiA. Een van de opties is om praktische taken als het organiseren van activiteiten aan een vrijwilliger over te dragen. Er blijft toch altijd iets te wensen over. De vrijwilligerscoördinatoren hopen dat de 1 op 1 bemiddeling in de loop van het jaar nog wat beter van de grond komt.

Blokportiers zorgen voor positieve impuls

Stichting De Bakkerij heeft op diverse plaatsen in de stad succes met het concept van de portiekportiers. Op IJburg wordt de formule onder de naam blokportiers door Ymere toegepast bij de blokken 3 a,b,en c op het Haveneiland. Veel jonge kinderen zoeken daar dicht bij huis een speelplek. Ze maken intensief gebruik van het ruimschoots aanwezige groen rondom de woningen. Met hinder en spanningen tussen jong en oud als gevolg. Een twintigtal kinderen tussen zes en twaalf jaar volgt daarom een ‘opleiding’ tot blokportier. Ze leren spelenderwijs meer verantwoordelijk te nemen voor de openbare ruimte. De blokportiers komen wekelijks bij elkaar, samen met een medewerker van de Bakkerij, een stagiaire van de corporatie en de gebiedsbeheerder (huismeester). Vast onderdeel is een rondje door de blokken waarbij ze kijken wat vies en kapot is en dat waar mogelijk opruimen. Ook hebben ze met elkaar spelregels bedacht die de overlast bij het spelen moeten indammen. Half mei loopt het project af. Ymere heeft pogingen gedaan om het stokje over te dragen aan de ouders. Dat blijkt lastig, vaak om praktische redenen. ViiA probeert nu in de wijk vrijwilligers te werven en ook met Civic wordt overlegd over de voortzetting van het project.

Derde adviseur ViiA

Dankzij een extra financiële inspanning van het stadsdeel kan ViiA een derde adviseur aantrekken. De formatieuitbreiding in juni a.s. maakt een eind aan een periode waarin ViiA qua activiteiten noodgedwongen een stapje terug moest doen.

Alle partijen zoeken oplossing voor tekort opvangruimten

Acht jaar geleden maakte het stadsdeel voor het eerst een inschatting van het benodigde aantal plaatsen in de buiten- en naschoolse opvang. De bouwers van IJburg baseerden daarop het volume en de invulling van voor dat doel geschikte ruimtes. We weten nu, dat de behoefte aan opvang en daarmee de vraag naar geschikte locaties, veel groter is. Het gevolg: ouders roeren zich en eisen een oplossing.

Er zijn ruimtes beschikbaar, maar vaak zijn die niet 'aangekleed'. Afbouw vraagt een behoorlijke investering van de startende ondernemer, die zich bovendien door de welbekende papierwinkel heen moet worstelen. Daarbovenop komt dan nog de (financiële) last van de hoge erfpacht. Ook de corporaties krijgen regelmatig ondernemers aan tafel die hiertegen aan lopen.

Al die signalen heeft Bart Kooijman in zijn functie van coördinator bedrijfs-onroerendgoed samen met de Marktmeester en Robbert Polak (Accountmanager bedrijven Stadsdeel Zeeburg) op een wat bredere schaal binnen het stadsdeelkantoor en bij het groot ondernemershuis neergelegd. Met als resultaat een eerste gezamenlijk ambtelijk overleg waardoor er hopelijk weer vaart komt in het proces van het oplossen van het tekort aan plaatsen. Alle partijen onderschrijven het belang dat ouders zonder problemen aan het werk kunnen gaan. En de ondernemers zien wel degelijk de faciliterende rol die zij daarbij kunnen spelen.

Ook het onderwijs

Kooijman denkt, dat als alle partijen hun verantwoordelijkheid pakken, de vicieuze cirkel te doorbreken is. "Wanneer overheid, corporaties en ontwikkelaars elkaar vinden en ook de onderwijsinstellingen willen meedraaien en naast wat ze al bieden, nog vaker klaslokalen buiten lesuren vrijmaken en inzetten voor kinderopvang, dan kom je een eind."

Eerste editie Festival Net uit het IJ

Op 27 juni 2009 is het zover: de eerste editie van Festival Net uit het IJ in de nieuwe haven van IJburg. Een festival voor en door IJburgers met onder meer: een mega IJ-ontbijt, een gezellige markt, een heerlijke horekade, muzikale optredens, boottochtjes, spannende workshops en heel veel gezelligheid.

Uitgebreide informatie op

www.netuithetij.nl (of klik op het logo links)

Bart Kooijman
de nieuwe trekker bog-overleg

Bart Kooijman is bog-(bedrijfs-onroerend goed) coördinator voor de consortia, de clusters van investeerders, projectontwikkelaars en corporaties, die actief zijn op het Haveneiland.

Hij inventariseert wensen van grote en kleine bedrijven die zich op IJburg willen vestigen en brengt de geïnteresseerden vervolgens met de consortia in contact. Kooijman doet zijn werk vanuit een neutrale positie. Dat biedt de ondernemers de garantie dat ze alle beschikbare mogelijkheden krijgen voorgeschoteld.

Daarnaast brengt de coördinator signalen uit het IJburgse onder de aandacht van de consortiumpartijen. Zoals recent geventileerde ideeën over een avondmarkt. Of de acties van ouders voor meer buitenschoolse opvang. Het zorgt ervoor, dat Bart regelmatig contact heeft met de partners uit de coalitie zonder scheidslijnen.

In zijn koffer zit stevast de inventarisatie van bedrijfsonroerendgoed die door de Marktmeester en het bog-overleg is gemaakt. Hier staan alle bedrijfsruimtes in beschreven. Niet alleen de maten en technische gegevens, ook het soort bedrijf wordt genoemd. Zo weet een nieuwkomer voordat hij een besluit neemt, of en met wie hij de concurrentie aangaat.

Sinds kort is Bart Kooijman de trekker van het bog overleg. Die rol heeft hij overgenomen van Marktmeester Stef Spigt. "Ik kom uit de hoek van de communicatie en vanuit die deskundigheid breng ik mensen en partijen bij elkaar en houd ik de communicatielijnen scherp in de gaten."

Infrastructuur jeugd en gezin compleet

Instellingen, actief in de zorg voor ouder en kind, zijn binnenkort samen te vinden in de oude behuizing van het gezondheidscentrum Haveneiland in de Erich Salomonstraat. Op de benedenverdieping komt de speeltheek, samen met de kinderbibliotheek uit het Blauwe Huis. Ook is er ruimte voor de opvoedadviseur, kindtherapie en de OKC manager. De bovenverdieping is in gebruik bij bureau jeugdzorg, Altra 6 tot 12 (daghulp voor schoolgaande jeugd) en Spirit.

Daarmee zit voor Jocelyn Didde, als kwartiermaker jeugd in dienst bij de SAG, haar voornaamste klus er bijna op. “De zorg vanaf zwangerschap tot vier jaar, die was er al dankzij de verloskundigen en de jeugdgezondheidszorg. Daar is nu de opvoedadviseur bijgekomen, en de grote jeugdzorgpartijen die onmisbaar zijn bij dienstverlening, hulp en steun aan de vele gezinnen die inmiddels op IJburg wonen.”

Flexibele en positieve samenwerking

Ze is heel tevreden met dit resultaat. Dat in de duidelijk aanwezige vraag

naar een infrastructuur voor jeugd en gezin wordt voorzien op een integrale manier vanuit twee bijna aangrenzende locaties - het gezondheidscentrum zit volgens Jocelyn ‘bommetjeplof’ vol- is voor haar van meer belang, dan de naam waaronder dat straks plaats vindt: OKC, Opvoedpunt of beide. Ze is er van overtuigd, dat “over en weer sprake zal zijn van een flexibele en positieve samenwerking en afstemming.” De officiële opening staat voor de 3e juni op de agenda.

Goed beheer en aanpakken als het moet

IJburg is nieuw land en dat brengt bij de eerste bewoners al snel een paradijsgevoel teweeg. Na enige tijd botst dat met de realiteit van het wonen in een wijk met een grote diversiteit aan mensen en met alledaagse stadse problemen. Dan steekt het denken in ‘wij’ en ‘zij’ de kop op. Wout Kranen stoort zich daar soms stevig aan. Net als aan de beschuldigende vinger die richting corporaties wordt gestoken. Hij ziet dat het prima loopt, mits je goed beheert en een goed contact

hebt met de bewoners. Ymere doet dat door veel aandacht te besteden aan VVe's en door huurders en kopers bij elkaar te brengen via buurtborrels en andere activiteiten. In situaties waarbij de overlast te groot wordt, moet je niet bang zijn om aan te pakken en te ontruimen. En betrek daarbij altijd de omringende bewoners is zijn advies.

Wijkmeesters nu al samen op pad

De aansluiting op de digitale snelweg zorgt voor onverwachte problemen en dus duurt het nog enige weken voor de wijkmeesters hun nieuwe gezamenlijke behuizing betrekken. Met de samenwerking wil het gelukkig beter vlotten, verzekert Wim Balstra, vanuit Stadgenoot de ondersteuner van het project. Hij is positief over wat hij ziet. “Het is een ongelooflijk enthousiast team. Met een enorme bereidheid om samen te werken. Het gebeurt al in de praktijk. Ze nemen dingen van elkaar over en lopen ‘s avonds samen rondes. Problemen als overlast kom je bij alle corporaties tegen. Aan de ene kant van de straat wordt de Alliantie ermee geconfronteerd en Stadgenoot aan de andere kant. Vanuit de wijkmeestergedachte pakken we dat gezamenlijk op. Daarnaast is het heel goed, dat het stadsdeel met de coördinator van het beheer openbare ruimte straks ook bij ons zit. Want juist om die buitenruimte gaat het. Daarvoor werken we in dit project samen.” De samenwerking tussen De Key, Stadgenoot, Ymere en de Alliantie heet in de praktijk ‘Wijkpartners IJburg’. Als treffend bijschrift: samen werken aan een prettige wijk.

Hulp ja, verplichting nee

De wijk zonder scheidslijnen wordt dezer dagen op tal van manieren langs de meetlat gelegd. Er lopen niet minder dan drie onderzoeken. Een daarvan wordt in opdracht van het stadsdeel en de Marktmeester uitgevoerd door DSP-groep. Vier onderzoekers van het onderzoeks- /adviesbureau op terreinen wonen, zorg & welzijn gaan na, hoe bewoners met een beperking en hun directe burenen het samenleven in de wijk ervaren, en wat zij vinden van het huidige niveau van de voorzieningen.

Ze voeren een twintigtal gesprekken met bewoners uit de diverse woon-groepen en met de naaste burenen. Het betreft een kwalitatief beleids-onderzoek met persoonlijke inter-views “We krijgen zo een beeld, wat men vindt en welke onderwerpen er spelen” zegt projectleidster Maaïke Dautzenberg. “Het aantal gesprekken is daarvoor voldoende. Bovendien worden de resultaten geplaatst in het licht van wat we uit ander onderzoek over dit onderwerp weten.”

Met interpreteren moet je echter voorzichtig zijn, benadrukt ze. “In de zorg en binnen de gemeente denken men sterk in cliënt- en doelgroepen, terwijl mensen zó verschillend zijn. In wie ze zijn, maar ook in hoe ze denken over contact met burenen. Dat is bij mensen met en zonder een beperking niet anders.

Buurtorientatie en onderling contact

De vragen die men aan bewoners met en zonder beperking stelt, zijn gelijk. Wat vindt men van elkaar? Hoe is de beeldvorming ten aanzien van de bewoners van de Veste, Navarea, Kaos en de meiden Stichting Eigenwijs, de IJburg Angels? En wat verwachten zij van hun omgeving? Zijn er voorzieningen die ze missen? “We willen daaruit afleiden in hoeverre ze op hun buurt zijn georiënteerd en waar de mogelijkheden liggen om meer onderling contact te bewerkstelligen. Sociale integratie van mensen met en zonder beperking.”

Het afnemen van de interviews levert doorgaans weinig problemen op. Ieder vertelt zijn verhaal op zijn eigen manier. Dat de een dat doet in simpeler bewoordingen dan de ander, dat maakt niet uit. Alleen bij mensen met een spraakstoornis is communiceren lastig. Soms springt een familielid of begeleider bij. Maar doorgaans is het een kwestie van de tijd nemen zodat iemand rustig kan uitpraten.

Zelfstandigheid is vrijheid

De vraaggesprekken zijn voor het grootste deel achter de rug. Renee Nijenhuis, die veel gesprekken voor haar rekening nam, heeft gemerkt dat er bij beide groepen vraag is naar enig contact, maar zeker niet naar intensieve hulprelaties met directe burenen. Dat voelt al snel als verplichtend. Mensen met een beperking zijn dikwijls gebrand op hun zelfstandigheid. “Ze benoemen het vaak als vrijheid” zegt Renee. Zoals de gehandicapte man die absoluut niet wil dat iemand boodschappen voor hem meeneemt. Daarmee raakt hij zijn uitje kwijt. Voor sommigen hangt daar wel een prijskaartje aan vast. Zij voelen zich wat vaker alleen.

Uit het onderzoek moet blijken welke voorzieningen de ondervraagde IJburgers missen. Algemeen of bijzonder. Al of niet aangepast, waarbij vooral het praktische een rol speelt. “Eén van de friettenthouders is zo vriendelijk om zijn hele bedoening uit te ruimen als de IJburg Angels komen ‘bin-

nenwandelen’. Zo werkt het natuurlijk niet overal. En het heeft een tijdje geduurd eer mensen in een rolstoel op IJburg naar de tandarts konden.”

Intentie is unieke van concept

Hoe uniek is dan eigenlijk het concept van de wijk zonder scheidslijnen? Maaïke Dautzenberg moet even nadenken over die vraag. “Het unieke zit met name in de intentie. In de gerichtheid om dingen samen aan te pakken, in het feit dat er personen zijn met mandaat om vrij snel actie te ondernemen en in het politieke draagvlak. Ik heb de indruk dat dit op IJburg beter is geregeld dan in heel veel andere gemeenten. Bij bewoners speelt dat minder een rol. Die zijn niet veel anders dan elders en ze zijn niet in de eerste plaats op IJburg neergestreken omdat dit een wijk zonder scheidslijnen is.”

Toch zijn er -soms schrijnende- voorbeelden van het gebrek aan onderlinge communicatie en overleg. Zoals in het verhaal van een spastische man op een aangepaste fiets, hij stuurt met zijn rug, die telkens opnieuw door politie en de straatcoaches wordt aangesproken op het feit dat hij op de stoep fietst en ook nog zonder handen. “Maar ook hier is de reactie: als dat zo is, gaan we daar iets aan doen.”

Voor definitieve conclusies is het te vroeg. Na juli is een (samenvatting van) het onderzoeksrapport te downloaden via de website www.wmoindebuurt.nl

Informatie: Maaïke Dautzenberg
m.dautzenberg@dsp-groep.nl

Blauwe Huis: medebewoners met een verrassende blik

Het Blauwe Huis krijgt navolging in Europa. Met subsidie uit Brussel kunnen op zeven locaties vergelijkbare initiatieven worden ondersteund, vertelt Jeanne van Heeswijk, een van de initiatoren van het project op IJburg.

“Een netwerk van blue spots op de Europese kaart” noemt ze het. “Flexibele plekken om te anticiperen en te dromen over de omgeving waar je je bevindt.” Zo is het ook op IJburg gegaan. Jeanne liep al langer rond met het idee voor een inhoudelijke variant op het blue screen, de techniek waarbij een blauw scherm doorzichtig wordt gemaakt. Als ze tekeningen ziet van Het Blauwe Huis, vallen de dingen op hun plaats. Daar, te midden van de ‘bedachte’ omgeving van IJburg, moet het ongeplande alle ruimte krijgen.

Tientallen binnen- en buitenlandse gasten hebben er sinds 2005 gewoond en gewerkt. “Als medebewoners van IJburg, met hopelijk af en toe een verrassende blik.” Het leidt vanaf 2005 tot initiatieven als de kinderbibliotheek, de bloemenstal, het jongerenspreekuur en radio M2M (migrant to migrant), tot aan het meest recente project van Tere Recarens. Deze

Spaanse kunstenaar biedt IJburgers vijf weken lang de kans hun gevoelens en wensen over de wijk zichtbaar te maken op een van de whiteboards, waarmee ze langs de huizen trekt. De Marktmeester maakt dit experiment mede mogelijk.

Optrekken met sociale partners

Kunst met een maatschappelijke inslag of creatief opbouwwerk? De initiator van Het Blauwe Huis vindt het niet relevant. “We zijn geen buurthuis, maar trekken in onze projecten altijd op met sociale partners. Vanuit heel verschillende achtergronden kijken we met bewoners naar hun omgeving en wat wij daarin kunnen betekenen. Dat kunnen creatieve oplossingen zijn of creatieve commentaren. In het geval van de jongeren zijn we bijvoorbeeld het debat gestart omdat er nog niets voor die groep was. Daar is dan weer het productiehuis uit voortgekomen.”

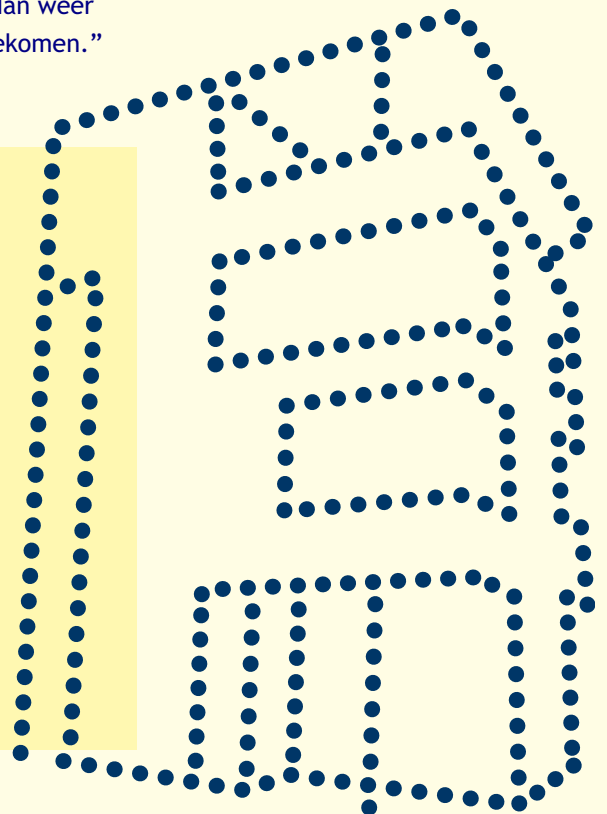
Woningbouwvereniging van de geest

De kracht van het Blauwe Huis is deels terug te voeren op de mogelijkheid om direct te handelen. “Wij hoeven niet eerst beleid te maken. En we schakelen op vele niveaus. We zijn geen galerie en ook geen kantoor. Het maakte ons in het begin best ongrijpbaar. Er liepen bewoners die tevergeefs op zoek waren naar kunst aan de muur en in plaats daarvan iemand bezig zagen met een wetenschappelijke publicatie over pioniersgedrag in de 21e eeuw.”

Het Blauwe Huis is ingeschreven als woningbouwvereniging voor de geest. Met de Alliantie, de echte corporatie achter het huis, bestaat een zakelijke overeenkomst. Van Heeswijk: “Vaak denkt men, dat we dit gratis hebben gekregen, maar we betalen gewoon de rente en aflossing van het door de Alliantie aangekochte pand. Ze hebben wel het risico genomen om met ons in zee te gaan.”

Blauwe Huis hoopt op flexibele ruimtes bij 2e fase IJburg

De eindigheid van Het Blauwe Huis staat vanaf het begin vast. Eind van het jaar is het zo ver. Tijdens de bouwvak slaan de bedenkers en de medewerkers hun tenten op in het casco van het centrum voor vrije tijd in blok 18. Al was het alleen maar om te laten zien dat er zelfs tijdens het bouwproces gaten zijn die je creatief kunt benutten. Met als motto ‘Out of the blue’ zoeken ze naar manieren om kennis en ervaringen van vijf jaar Blauwe Huis over te dragen. Sommige onderdelen komen terug op nieuwe locaties, zoals de jeugdbibliotheek die naar het Opvoedpunt aan de Erich Salomonstraat verhuist. Ook is de kans groot, dat in de plannen voor de tweede fase flexibele ruimtes worden opgenomen. Jeanne van Heeswijk: “Gaat dat ook door, dan hebben we best wat bereikt.”

Wout Kranen wil ‘gebruiksaanwijzing’ als steun voor bewoners

Investeren in Coalitieverband

Wout Kranen is sinds anderhalf jaar betrokken bij de Coalitie. Hij draagt als manager Gebiedsbeheer de verantwoordelijkheid voor het beheer van het woningbezit van Ymere op IJburg. Onlangs vroeg Coalitievoorzitter Jan Hoek hem in het bestuur. Als grootste verhuurder met nogal wat zorgwoningen heeft de corporatie een belangrijk aandeel in de realisatie van het concept van de wijk zonder scheidslijnen.

De mogelijkheden van de corporaties liggen behalve op het vlak van bouwen, vooral in wijkbeheer, het beschikbaar stellen van ruimtes, het ondersteunen van festivals en andere bewonersgerichte activiteiten, vertelt Kranen. “We investeren zoveel mogelijk in leefbaarheid. Dus niet alleen prettig wonen binnen, maar daarnaast een schoon, veilig en bovenal prettig woonklimaat.” Ymere kiest ervoor om dat te doen in coalitieverband. Door het sponsoren van speeltoestellen, die het stadsdeel beheert. Of zoals bij het project blokportiers. (Ga naar het artikel over de blokportiers)

Het gaat over meer dan zorg alleen
Woningman Kranen vindt de filosofie tot nu toe voornamelijk geënt op de zorg. “IJburg als drempelvrije wijk voor mensen met een uitdaging, dat is het zo’n beetje. Althans, in het naar buiten treden met het concept.” Hij vraagt zich af of dit aansluit bij de behoefte van de gemiddelde bewoner. Die komt niet primair omdat de zorg zo goed is georganiseerd. Kranen ziet dat meer als “het feestje van de professionals.” Wonen op IJburg is in zijn optiek ook verbonden met zaken als: fricties in het gebruik van de openbare ruimte, de afstand tussen groepen be-

woners, maatregelen om het ontstaan van zwarte en witte scholen tegen te gaan en de opspelende sentimenten die leiden tot verhalen over een ‘witte vlucht’.

Niet opleggen, wel uitleggen

Daarom ziet hij wel iets in het opstellen van een ‘gebruiksaanwijzing’ waarin de nieuwe bewoner het wijkconcept krijgt uitgelegd. “Zonder op te leggen, maar door uit te leggen. Laat zien waar we met de wijk naar toe willen en tegelijk met welke regels je te maken hebt. Vertel wat het betekent om met sociale huurders in een blok te wonen, wat het betekent dat er een daklozenopvang is en ga zo maar door. Maak helder hoe het op IJburg in elkaar steekt, maar dan wel vanuit wat je reëel kunt verwachten. Een coherent verhaal, dat zowel de bewoner met een taalachterstand aanspreekt als zijn buurman met een salaris van enkele tonnen.”

Hij heeft er tijdens de laatste coalitievergadering voor gepleit om nu snel iets te gaan doen. Het bezorgde hem de opdracht om samen met Jolanda Buwalda van de SAG, Diana Dubbelhuis van Amvest en Lonneke Lodder van stadsdeel Zeeburg te zorgen voor een nieuwe aanpak voor de pr. Wout is enigszins teleurgesteld in het tempo waarin dat verloopt. Al heeft hij begrip voor de noodzaak dat de neuzen van alle partijen dezelfde kant op staan. “Eerder heb je niets uit te dragen. Het is een voorwaarde om verder te komen. Als het alleen blijft bij een folder, dan verandert er niets.”

Zeeburgereiland in beweging

Het is niet alleen IJburg waar van alles gebeurt. Ook bij onze burens staan de ontwikkelingen niet stil. Allerhande nieuws over planvorming, ontwikkelingen en uitvoeringswerkzaamheden zijn te lezen in de speciale ‘Nieuwsbrief Zeeburger-eiland’. Als je op het plaatje links klik krijg je het nummer van mei te zien. In het colofon achterop kan je naar een mailadres klikken om je te abonneren op deze nieuwsbrief.

Contactpersonen

Marktmeester IJburg, Stef Spigt

stef.spigt@marktmeester-ijburg.nl . Telefoon: 06 21596189

Stadsdeel Zeeburg, Joke van Vliet (regisseur Wijk zonder scheidslijnen)

j.van.vliet@zeeburg.amsterdam.nl . Telefoon: 020 - 6080347

Dienstverlening en Zorg IJburg, Jan Dettmeijer

j.dettmeijer@osiragroep.nl . Telefoon: 06 51756666

Stichting ViiA: Nynke Ypenga

n.ypenga@viia.nl . Telefoon: 020 - 4952250 of 06 46398418

Klantenadviseurs stichting ViiA

klantadviseur@viia.nl . Telefoon: 020 - 4952255

Kwartiermaker jeugd, Jocelyn Didde

jdidde@sag-amsterdam.nl

Projectbureau IJburg, Lia de Lange

l.delange@dro.amsterdam.nl . Telefoon: 020 - 5529554

Buurtregisseur politie, Simon Gelens

simon.gelens@amsterdam.politie.nl . Telefoon: 0900 - 8844

Stichting Amsterdamse Gezondheidscentra, Stella Zonneveld

szonneveld@sag-amsterdam.nl . Telefoon: 020 - 495 22 54